

Ιδρύθηκε το 1962 και έχει έκταση πυρήνα 4.850 εκτάρια. Βρίσκεται στο Νομό Χανίων , ανάμεσα στον Ομαλό και την Αγία Ρούμελη και περιλαμβάνει το φημισμένο φαράγγι της Σαμαριάς.

Οι εντυπωσιακοί γεωλογικοί σχηματισμοί και η ιδιαίτερα πλούσια ποικιλία χλωρίδας και πανίδας

συνθέτουν μια μοναδική σε αγριότητα και επιβλητικότητα εικόνα. Περισσότερα από 450 είδη του φυτικού βασιλείου βρίσκονται στην περιοχή, 70 από τα οποία συναντώνται μόνο στην Κρήτη (ενδημικά είδη και υποείδη), όπως το δίκταμο , ο έβενος και η αμπελιτσιά . Μερικά αναπτύσσονται αποκλειστικά στο φαράγγι, όπως το βούπλευρο και η μουσότης , ενώ το ελίχρυσο και το κεφαλάνθηρο είναι από τα πολύ σπάνια και κινδυνεύουν να εξαφανιστούν.

Η Σαμαριά έχει μια σημαντική σε ποικιλία πανίδα, με διάφορα είδη και υποείδη ενδημικά ή σχεδόν ενδημικά της Κρήτης. Είναι το μόνο μέρος στην Ευρώπη όπου ζουν σε άγρια κατάσταση το ονομαστό κρητικό αγριοκάτσικο ή Κρι-κρι , καθώς επίσης και το κρητικό υποείδος ασβού ή άρκαλος , το κρητικό κουνάβι ή ζουρίδα , η κρητική νυφίτσα ή καλογιαννού κ.ά. Ένα μικρόσωμο είδος ποντικού, ο κρητικός αγκαθοπόντικας , δεν έχει εντοπιστεί σε κανένα άλλο μέρος της Ελλάδας. Το ίδιο το φαράγγι και οι γύρω δασώδεις εκτάσεις αποτελούν καταφύγιο πολλών ειδών της ορνιθοπανίδας, όπως, π.χ., το όρνιο, ο γυπαετός, ο σπιζαετός κ.ά.

Η ποικιλία και η εναλλαγή των διαφόρων τύπων βιοτόπων είναι εντυπωσιακές. Ορεινά λιβάδια, σπήλαια, πευκοδάση, πουρναρότοποι και φρύγανα, χαρουπιές και σκίνοι εναλλάσσονται, ενώ εμφανής είναι και η ανθρώπινη επίδραση: προϊστορικοί οικισμοί, το μαντείο και το ιερό του Απόλλωνα, οι παλαιοχριστιανικοί τάφοι και η αφιερωμένη στην Οσία Μαρία εκκλησία του 1379 (από όπου και το όνομα Σαμαριά).

Στο κέντρο του φαραγγιού βρίσκεται το εγκαταλελειμμένο παλιό χωριό της Σαμαριάς, με κατάλληλα διαμορφωμένο από τις Αρχές χώρο για ξεκούραση. Δύο χιλιόμετρα περίπου πριν από το τέλος της διαδρομής, στην Αγία Ρούμελη, ο επισκέπτης συναντά τις 'Σιδερόπορτες', όπου οι βράχοι υψώνονται στα 300μ. και

αφήνουν ένα στενό άνοιγμα 3μ. για τη διέλευση.

Μίλτος Βαβουλιώτης - Κωσταντίνος Βλαχόπουλος - Διονύσης Θανάση